

Omgevingsdienst Regio Nijmegen
T.a.v. mevrouw C.G. Radstok
Postbus 1603
6501 BP NIJMEGEN

Amersfoort, 20 november 2014

Ons kenmerk: 2607.00/3405580DB01/HAM/km
Betreft: afvalstof of bijproduct?

Geachte mevrouw Radstok,

Tijdens het overleg van maandag 20 oktober jl. hebben we besproken dat wij voor u onze argumentatie op papier zetten. In deze brief geven wij aan waarom Flevo geen afvalverwerker is.

Zoals u weet produceert C.P.C. Flevo (hierna Flevo) nertsvoeding op basis van voornamelijk dierlijk materiaal, zoals visbijproducten en slachtbijproducten van kippen. De Provincie Gelderland heeft in 2008 beoordeeld dat de vis- en kibijproducten afvalstoffen zijn en heeft Flevo aangemerkt als afvalverwerker. Hierdoor heeft Flevo te maken met vergunningtechnische en administratieve verplichtingen op het gebied van afvalacceptatie en -verwerking. Bij de productie van nertsvoeding wordt gebruikgemaakt van betaalde grondstoffen.

Dit sluit niet aan bij de belevingswereld van Flevo. Het doel van Flevo is het maken van kwalitatief hoogwaardige nertsvoeding, waarvoor grondstoffen en bijproducten doelmatig worden ingezet. Dit wordt bevestigd door het feit dat vergelijkbare petfood/nertsvoederbedrijven niet als afvalverwerker worden gezien. Dit levert een ongelijke marktsituatie op.

Welke verplichtingen gelden voor het verwerken van vis- en kipresten?

Er is een aantal wettelijke kaders die bepalend zijn in de beoordeling of een stof een afvalstof is of niet. Hieronder worden deze kaders benoemd en beoordeeld op hun relevantie in het eindoordeel.

1.1 Kaderrichtlijn afvalstoffen (Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen)

Deze Europese richtlijn bevat maatregelen ter bescherming van het milieu en de menselijke gezondheid door preventie of beperking van de negatieve gevolgen van de productie en het beheer van afvalstoffen. Zo bevat de richtlijn eisen ten aanzien van de afvalhiërarchie, de voorwaarden voor het aanmerken van een stof/voorwerp als bijproduct en de voorwaarden wanneer sprake is van einde-afvalfase. De Nederlandse nationale vertaling van deze richtlijn is vastgelegd in de Wet milieubeheer.

KWA Bedrijfsadviseurs B.V.
Regentesselaan 2
Postbus 1526
3800 BM Amersfoort

t 033 422 1370/71
f 033 422 13 95
e kam@kwa.nl
Rabobank Amersfoort
NL86RABO0372977669
KvK Gooi en Eemland 32069286

Op grond van artikel 2, lid 2 onder b van deze richtlijn vallen dierlijke bijproducten niet onder de reikwijdte van deze richtlijn, voor zover hiervoor andere wetgeving van toepassing is. In dit specifieke geval van Flevo betreft het de Verordening dierlijke bijproducten.

1.2 Wet milieubeheer

In de Wet milieubeheer zijn verplichtingen vastgelegd voor eenieder die handelingen met afvalstoffen verricht. In hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer, met betrekking tot afvalstoffen, is expliciet vastgelegd dat dit niet van toepassing is op de dierlijke bijproducten (artikel 10.1a lid 1 onder h Wet milieubeheer).

1.3 LAP 2

In het LAP staat onder het beleidskader (paragraaf 4.4):

Onderscheid tussen afvalstof en niet-afvalstof

De vraag of een materiaal/stof is aan te merken als een afvalstof of een niet-afvalstof wordt nog steeds met regelmaat gesteld. Voor het onderscheid tussen afvalstof en niet-afvalstof zijn twee situaties van belang:

1. Het moment waarop de kwalificatie afvalstof wordt opgelegd

Gegeven de definitie van afvalstof in de Wet milieubeheer en gelet op de jurisprudentie, is een residu dat vrijkomt bij een productieproces (in de brede zin van het woord) en een materiaal dat na consumptie van een product bij consumenten en bedrijven vrijkomt, aan te merken als een afvalstof. Onder omstandigheden kunnen productieresiduen of consumptieresiduen echter worden aangemerkt als bijproducten of als tweedehands producten. In dergelijke gevallen is de kwalificatie afvalstof dus in het geheel niet op de stof gelegd.

2. Het moment waarop de kwalificatie afvalstof komt te vervallen

Hierbij gaat het er om vast te stellen welke handelingen er met afvalstoffen moeten zijn verricht om het verkregen materiaal, bijvoorbeeld een secundaire grondstof of een brandstofvervanger, niet langer als afvalstof te bestempelen.

1.4 Verordening dierlijke bijproducten (Verordening (EG) nr. 1069/2009 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1774/2002)

Deze verordening bevat voorschriften voor dierlijke bijproducten en afgeleide producten om risico's ten aanzien van volksgezondheid en diergezondheid te beperken en vooral om de veiligheid van de voedsel- en voederketen te beschermen.

Deze verordening is volgens artikel 2 van toepassing op:

- a) dierlijke bijproducten en afgeleide producten, die overeenkomstig de communautaire wetgeving van menselijke consumptie uitgesloten zijn; alsmede
- b) de volgende producten die op onomkeerbare beslissing van een exploitant uitgesloten zijn van de voedselketen en die voor andere doeleinden dan menselijke consumptie bestemd worden;
  - producten van dierlijke oorsprong, die overeenkomstig de communautaire wetgeving voor menselijke consumptie bestemd mogen worden;
  - grondstoffen voor de productie van producten van dierlijke oorsprong.

Dierlijke bijproducten zijn, op grond van artikel 3 van de verordening, (delen van) dode dieren of producten van dierlijke oorsprong die niet voor menselijke consumptie bestemd zijn. Dierlijke bijproducten worden wat betreft het risico voor de volksgezondheid en de diergezondheid ingedeeld in drie categorieën (categorie 1-, 2- en 3-materiaal).

De vis- en kipresten die bij Flevo worden toegepast betreffen categorie 3-materiaal, volgens artikel 10 van de verordening:

- Karkassen en delen van geslachte dieren die geschikt zijn voor menselijke consumptie, maar die om commerciële redenen niet voor menselijke consumptie bestemd zijn;
- Koppen van pluimvee;
- Bloed van dieren;
- Waterdieren;
- Etc.

Ten aanzien van het gebruik en de vernietiging van categorie 3-materiaal moet voldaan worden aan de maatregelen/verbodsbepalingen van de Verordening dierlijke bijproducten.

Categorie 3-materiaal mag, op grond van artikel 14, worden verwerkt voor de vervaardiging van voeder voor pelsdieren. Zie ook artikel 36 met betrekking tot het in de handel brengen van andere afgeleide producten, waaronder producten bestemd voor de vervoeding van pelsdieren.

Welke status geeft de leverancier aan de visbijproducten en de kipslachtbijproducten?

De visbijproducten en slachtbijproducten van kippen die door Flevo worden aangeschaft hebben geen EURAL-code in het kader van de Europese afvalstoffenlijst. Ze worden bovendien aangemerkt als categorie 3-materiaal door de toeleveranciers.

Wat is het standpunt van derden inzake de visbijproducten en de kipslachtbijproducten?

Rijkswaterstaat leefomgeving geeft op haar website aan dat een bijproduct geen afval is (zie <http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/afval/co-vergisten/veelgestelde-vragen/>).

'Bijproducten zijn stoffen of voorwerpen die het resultaat zijn van een productieproces dat niet in de eerste plaats is bedoeld voor de productie van die stof of dat voorwerp. Daarbij moet voldaan worden aan de volgende vier voorwaarden:

- Het is zeker dat de stof of het voorwerp zal worden gebruikt
- De stof of het voorwerp kan onmiddellijk worden gebruikt zonder verdere andere behandeling dan die welke bij de normale productie gangbaar is
- De stof of het voorwerp wordt geproduceerd als integraal onderdeel van een productieproces
- Verder gebruik is rechtmatig en zal niet leiden tot ongunstige effecten op het milieu of de menselijke gezondheid
- Er moet wel aan **alle** criteria zijn voldaan, wil er sprake zijn van een bijproduct.'

Wij concluderen dat de bijproducten die Flevo gebruikt voldoen aan alle criteria.

De conclusie wordt tevens gedeeld door de Nederlandse voedsel- en warenautoriteit (NVWA). Op haar website geeft de NVWA in schema's weer wat de afvoermogelijkheden zijn van dierlijke bijproducten van vis, herkauwers en pluimvee (zie <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/dierlijke-bijproducten-dierlijk-afval/dossier/dierlijke-bijproducten/schema-afvoermogelijkheden-dbp-slachterijen>).

De dierlijke bijproducten waar Flevo gebruik van maakt worden aangemerkt als categorie 3-materiaal. Daarnaast heeft de NVWA mondeling aan Flevo toegelicht dat zij van mening zijn dat het geen afvalstoffen betreffen.

Conclusie

Op basis van bovenstaande uiteenzetting concluderen wij dat de visbijproducten en slachtbijproducten van kippen, welke door Flevo als grondstof worden gebruikt bij het produceren van nertsvoeding, geen afvalstoffen zijn.

Wij verzoeken de provincie daarom om de delen die het accepteren en verwerken van afvalstoffen betreffen in de vigerende vergunning, ambtshalve uit de vergunning te verwijderen.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. Mocht u naar aanleiding van deze brief nog vragen hebben, neemt u dan contact op met ons.

Met vriendelijke groet,
KWA Bedrijfsadviseurs B.V.

Mevrouw mr. H. Meijer
Adviseur
t 033 422 13 89
e ham@kwa.nl